

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pokiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrletno 80 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopis se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Mladim slov. vojakom.

V prvih tednih jeseni se godé v naših kmečkih družinah velike, v časih sila imenitne spremembe. Iz marsikatere se preseli namreč v teh dneh ali fantič ali pa tudi mladenič v mesto, da začné tam novo življenje, fantič v šolo, mladenič v kosarno.

Nju nobeden še ne pozna doslej mesta veliko, še manj pa poznata življenje, katero se jima sedaj odpira. To jima nudi svoje slasti pa zapleta ju tudi v svoje nevarnosti. Tak, kakor je prišel z doma v mesto, ne vrne se nobeden več v svojo družino. Zdrava na truplu, zdrava na duši, krščanska Slovenca, polen žep šmarnih dvajsetih pa tudi polno glavo lepih nauk — taka gresta z doma ali pa se potlej vrneta, če že ne bolja, vsaj taka še kedaj k ljubim starišem? — Izkušnja kaže, da se izgodi to primeroma redko, po gostem jima vzeme mesto zdravje trupla, še večkrat pa zdravje duše.

Dnes pa naj ne govorimo o slov. fantičih, ki so v šolah, sledimo samo mladeničem, ki gredó v vojake ali kakor pravimo, služiti cesarja. Storimo pa to za tega voljo, ker se leti iz velike večine vrnó domov ó svojem času ter prevzémó ali po stariših domače posestvo ali pa se priženijo v drugo hišo. Naj že to bo prvo ali drugo, na vsak način postanejo sami kmetje ter ostanejo tako udje kmečkega ljudstva. Njih upliv na drugo ljudstvo je lahko velik, dober ali slab — prav tak je, kakoršnji so se sami iz mesta povrnili.

Radi priznamo, da so njih nekateri vrli možje in spretni rokodelci ali pa vzgledni kmetje. Tudi gledé narodnosti se nosijo sedaj že veliko bolje, kakor v prejšnjih časih, ko so se bili le preradi na tujem duha nemškutarije navlekli ter so potlej doma iz neupne baharije svoj materni jezik zaničevali. V tem, kakor pravimo, je sedaj že veliko boljše in se nahaja le še tu in tam kaka puhla glava, ki meni, da je kaj več od svojih rojakov za to, ker lomi za

silo kak tuj jezik. Tako revše ne pomisli, da mu za to ne rodi zemlja le betve več in se mu davek ne zniža le za vinar, ako zmerja jezik svojih starišev ali pomaga zatirati svoje rojake, tlačéé jih v tuje škornje.

Ako gre po pravem, ni se nam torej bati, da se naši mladi vojaki, ki so iz največje večine prebrisane glave, navzémó pri vojaki nemškutarije, v našem pa nas je vendar le strah za-nje. Življenje po kosarnah namreč ni posebno krščansko in veliko slov. mladeničev zajde v tem s prave poti, pravo pa potlej najde težko, še tudi v domačem, kmečkem življenju ne. V tem bi našim slov. vojakom radi katero rekli, vendar pa opustimo vse daljše razgovarjanje o tem, podamo jim le ta-le pogovor. Kratek je ali resnica je, brali smo ga te dni v nekih novinah.

Tovneje piše tam nek gospod, snidem se z znancem vojakom. V pogovoru mu rečem:

„Pri vojaki je nekaj čudnega, cesar ne razumem prav.“

„Kaj pa?“ vpraša vojak.

„Gotovo“, mu odgovorim, „nihče ne dvomi, da ste vojaki srčni. Vsak se poda v boj, da-si je skorej gotov smrti, srčen je, nevstrašljiv pred kanoni, toda tega srca nima, da poklekne v kosarni ter opravi molitev, ki jo ga je skrbna mati učila. Tega ne zastopim.“

„Resnica, le malo vojakov ima srca za to.“

„Ali kako si naj to človek razloži?“

„Gospod“, odvrne vojak, „meni je tu na misli, kar se je nedavno prav v moji sobi v kosarni pripetilo. Novinci so prišli. Eden izmed njih poklekne, predno gre spat, k postelji ter opravlja svojo večerno molitev. Tu vam je pa nastal pravi „špektakel“. Eden vrgel je kاپico na nj, drugi črevelj, tretji kaj druga. Tu se mu smejó, žvižgajo, nek šaljivec se vrže poprek po postelji ter mu upije v uho. Ali moj novinec kleči naprej in nič se mu ne mudi, da skrajša svojo molitev. Drugo večer so vsi radovedni, ali bo mladenič sopeset pokleknil. Res,

on poklekne in trušč nastane kakor prejšnjo večer in če mogoče, še huji je.

Novinec moli na kolenih ter se ne izmeni za burke tovarišev. Tretjo večer stori on isto tako, trušč pa je že manji, četrto in peto večer pa so bili že precej tiho. Šesto večer pa vzklikne eden izmed tovarišev: „Ta je pravi! Ta stoji kakor v ognju!“

Odslej pa so ga spoštovali vsi, vsak mu je dal prav.“

Kaj bi še k temu sedaj mi rekli? — Mi ne rečemo ničesar, pač pa želimo, da se ravnajo naši slov. vojaki, kar se tiče molitve in sploh krščanskih dolžnosti, vsi po tem vzgledu. Skoda ne bo to ne za cesarsko službo in ne za naše kmečko ljudstvo, iz katerega so in v katero se vrno kedaj s častjo, ko bodo leta vojaštva dostali, kot vrli gospodarji in vrli kristijanje.

Družba sv. Cirila in Metoda — kaj je to?

V poduk slovenskemu ljudstvu.

(Dalje.)

2. Kaj namerja toraj družba sv. Cirila in Metoda.

Namen naši družbi je, na vso moč skrbeti za to, da ne izgine izmed naše mladine sv. vera in materni slovenski jezik. Družba sv. Cirila in Metoda bo odvracala toraj otroke slovenskih staršev od takih otroških vrtov in od takih šol, kjer se ne poštuje katoliška vera in slovenski jezik. Odvracala jih bo s tem, da jim bo pomagala z obleko, s hrano, z bukvami in z drugimi darovi. Če jo bomo dovolj podpirali z denarji, napravljala bo sama poštene otroške vrtove po takih krajih, kjer so otroci ubožnih staršev najbolj v nevarnosti, da se ne potujčijo. Vzdrževala bo slovenske šole, kjer se bodo naši otroci tako zrejali, da bodo lahko kedaj dobri kristjani in vneti Slovenci. Mar ni to prelep namen? Mar ni družba sv. Cirila in Metoda zares apostolska družba?

3. Kakšen razloček je med bratovščino sv. Cirila in Metoda pa med družbo sv. Cirila in Metoda.

Prva koristi z molitvijo, druga pa z dobrimi deli.

Bratovščino sv. Cirila in Metoda je ustanovil nepozabljivi knezoškof Anton Martin Slomšek. Bolelo je tega preblagega rodoljuba, da je toliko Slovanov odcepljenih od rimskega papeža. Molitev, kipeča iz tisoč in tisoč slovenskih src, naj izprosi pri Bogu, da se po vrnejo naši slovanski bratje v naročje edinozveličavne cerkve. To je namen bratovščini. Vsak brat, vsaka sestra izmoli vsak dan en očenaš in eno češčenasmarijo za ločene slovenske brate s pristavkom: „Sv. brata Ciril

in Metod, prosita za nas!“ Sv. oče Pij IV. je potrdil to bratovščino 12. maju 1852 ter jo obdaril z mnogimi odpustki. Sedež ji je pri sv. Jožefu v Celju.

Jaz sem že davno zapisan v bratovščino sv. Cirila in Metoda — porečeš — čemu bi še pristopal v družbo sv. Cirila in Metoda?

Prav je, da si se upisal v bratovščino sv. Cirila in Metoda; le goreče moli, da bomo Slovani prej zedinjeni v veri. Ali molitev sama še ne zadostuje. V dejanji pokaži, da tvoja vera, tvoja ljubezen do zapuščenih bratov ni mrtva. Vedi, da „kdor za svoje domače ne skrbi, zatajil je vero in je hujski od nevernika.“ Zato pristopi tudi k družbi sv. Cirila in Metoda; podpiraj jo z denarji, z milimi darovi, da ji bo moči braniti najzlahtnejši svetinji naši: vero in jezik slovenski.

Vsak Slovenec bi moral biti ud obeh društev.

4. Kdo sme pristopiti v družbo sv. Cirila in Metoda?

Vsakdo, komur ni omrznilo srce za Boga in za tlačeno slovensko ljudstvo, bodi-si star ali mlad, moški ali ženska, vsak more biti ud družbe sv. Cirila in Metoda. Prizadevati se mora, da pridobi še druge, nove ude. Čem več udov, tem bolj se bo razcvetala družba, tem lažje bo dosegala svoj namen. Tu je opomniti, da se smejo upisavati v družbo sv. Cirila in Metoda cele občine, cela društva n. pr. posojilnice, čitalnice, zadruge itd.

Gospodarske stvari.

Sadjereja.

Kedar se mi po leti
Od truda čelo poti,
Mi živno moč sadje deli.

Prijetno je spomladi, ko začne sadje evesti, in svoj dišeči duh po naravi razgrinjati. In mile ptičke veselo žvrgolijo, ter se vsedajo na vejice in obirajo škodljive gosenice. Ali še prijetniše je po letu, kedar solnce vroče pripeka in se delalcu in tudi popotniku vroči pot po čelu cedi, sadno drevje nam pa ponuja takrat svojo senco.

Kadar pa pride hladna jesen, takrat pa je še veselejše gledati sadno drevje, ko se vklanja polnemu sadju. Zatoraj kmetič poprimi se sadjereje in videl boš, da tvoj trud ne bode zastonj. Koliko lepih denarjev pride za sadje v naše kraje, koliko se ga lahko posuši in za zimo prihraani, tudi tolklja je dobra pijača za delavnega človeka.

O koliko je še prostora in dobre zemlje tukaj po slovenski domovini, katera bi dobro ugajala sadnemu drevju in bi donasala stoterni